

Datum

2019-10-31/2019-10-30

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

ASN-2019-10207

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

Nulägesbild av Malmö stads insatser mot hedersproblematik STK-2019-76

Arbetsmarknads- och socialnämnden beslutar att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Arbetsmarknads- och socialnämnden är positiva till att förslaget tar ett helhetsgrepp kring det fortsatta utvecklingsarbetet. Nämnden instämmer i behovet av en generell kompetenshöjning avseende hedersrelaterat våld och förtryck. Under 2020 kommer *Plan för kvinnofrid och mot våld i nära relation* att revideras. Nämnden anser att en ny struktur för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck bör bli en del av den reviderade planen. Det fortsatta utvecklingsarbetet avseende hedersrelaterat våld och förtryck bör utgå från och beakta de behov och utmaningar som framkommit i ”*Det hedersrelaterade våldets och förtryckets uttryck och sambällets utmaningar*” samt *Inventering av insatser mot hedersförtryck i Malmö 2019*. Nämnden kan ha ett samordningsansvar för arbetet men anser att ansvarsfördelningen och ledningssystemet för det fortsatta arbetet behöver förtydligas. [

Yttrande

Arbetsmarknads- och socialnämnden är positiv till att förslaget tar ett helhetsgrepp kring ett fortsatt arbete mot hedersrelaterat våld och förtryck. Hela staden påverkas om människors möjlighet att vara en del i samhället begränsas och därför behöver också hela staden involveras.

Genomförande av kunskap- och kompetenshöjning avseende hedersrelaterat våld och förtryck

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i behovet av en generell kompetenshöjning avseende hedersrelaterat våld och förtryck och att utbildningarna behöver vara återkommande. Att både ge en generell kompetenshöjning och fördjupning till centrala yrkesgrupper är emellertid ett omfattande uppdrag. Utöver den kompetensutveckling som respektive förvaltning ska anordna för sina egna medarbetare anser arbetsmarknads- och socialnämnden att det finns behov av yrkes- och förvaltningsövergripande utbildningar. Detta skulle öka möjligheterna för kunskapsöverföring mellan verksamheterna och öka förutsättningarna för närmare samverkan.

Arbetsmarknads- och socialnämnden instämmer i att planering och genomförande av utbildningarna bör ske i samverkan mellan Kompetenscentrum mot våld i nära relation, resursteam heder och pedagogisk inspiration och bli en del i av det ordinarie kompetensutvecklingsarbetet. De tre verksamheterna skulle förslagsvis kunna ges i uppdrag att skapa en gemensam arbetsgrupp för planering och förslag till upplägg och genomförande av utbildningarna. Nämnden bedömer att verksamheterna troligtvis behöver förstärkning för att all berörd personal ska kunna kompetensutvecklas inom rimlig tid. Även externa utbildare kan komma att behöva anlitas.

Genomförande av samordning, samverkan med relevanta aktörer och metodutveckling

Arbetsmarknads- och socialnämnden bedömer att förslaget avseende samordning, samverkan och metodutveckling är omfattande och behöver förtydligas. Nämnden har idag ett samordningsansvar för våld i nära relation och därmed även för arbetet med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck. Nämnden bedömer däremot inte att nämnden ensamt kan ta ansvar för att skapa en helt ny struktur för det fortsatta arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck, samverkan och metodutvecklingen för hela staden.

Arbetsmarknads- och nämnden har samordningsansvaret för *Plan för kvinnofrid och mot våld i nära relation*. Under 2020 kommer planen att revideras. Den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor och som också innehåller åtgärder mot hedersrelaterat våld och förtryck kommer att beaktas i revideringen av planen. Nämnden anser att strukturen för arbetet mot hedersrelaterat våld och förtryck bör bli en del av den nya planen. Det fortsatta utvecklingsarbetet avseende hedersrelaterat våld och förtryck bör utgå från och beakta de behov och utmaningar som framkommit i kartläggningen och inventeringen.

Arbetsmarknads- och socialnämndens ansvarsområde

Arbetsmarknads- och socialnämnden har ansvar för att enskilda får det stöd och skydd de är i behov av i enlighet med socialtjänstlagen. Likaså ska nämnden arbeta aktivt med att stödja människor i att ta arbete och få en egen försörjning. Nämnden ska också medverka i samhällsplaneringen och förebygga våld och förtryck genom att ge stöd till enskilda och grupper. Mycket av detta görs redan men för att utveckla arbetet motsvarande de behov som framkommit i kartläggningen och i inventeringen behövs ytterligare insatser. Vissa behov skulle kunna genomföras av förvaltningen och utgöra en del av det ordinarie arbetet. Resursteam heder skulle exempelvis kunna vidga sin målgrupp till att omfatta en bredare åldersgrupp under förutsättning att teamet blir fler. Fler utsatta och våldsutövare skulle kunna uppmärksammas om fler verksamheter systematiskt började ställa frågor om våld och begränsningar. Det långsiktiga stödet kan byggas ut. Införandet av nya aktualiseringsorsaker som föreslås i ärendet är också genomförbart. Sårbara gruppers behov bör särskilt beaktas. Alla dessa insatser kan bli en del av den ordinarie verksamheten. Men om fler insatser ska utföras bedömer nämnden att verksamheterna behöver förstärkas.

Andra nämnders ansvarsområde

Flera av de utvecklingsbehov som benämns finnas med i ärendet berör andra nämnders och styrelsers verksamhetsområden. Värdegrundsarbete och generell våldsförebyggande arbete sker exempelvis främst inom skolnämnderna, men också inom fritids- och kulturnämnderna. I budget för 2019 gavs Grundskolenämnden ett uppdrag att, utifrån den gjorda hederskartläggningen, utveckla arbetet mot hedersproblematik i skolans verksamheter. Stöd till enskilda och grupper ingår i flera nämnders uppdrag, bland andra inom skolnämnderna och funktionsstödsnämnden. Ansvaret för att ge skyddat boende åligger alla tre socialnämnderna beroende på behov och målgrupp.

Förtydligande av ansvarsfördelning och ledningsstruktur

Enligt förslaget föreslås arbetsmarknads- och socialnämnden få ansvar för att samordna det fortsatta utvecklingsarbetet. Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att ansvarsfördelningen i förslaget mellan olika förvaltningar är oklar. Både ansvarsfördelningen och ledningssystemet behöver förtydligas. Nämnden menar att samtliga förvaltningar och bolag har ansvar för att bedriva ett aktivt utvecklingsarbete för att förebygga och motverka hedersrelaterat våld och förtryck utifrån sina respektive kärnuppdrag. Nämndens erfarenhet av genomförandet av *Plan för kvinnofrid och mot våld i nära relation* är att utvecklingsarbetet främst skett inom den egna nämnden. För att en ny plan ska bli verkningsfull behöver övriga nämnder och styrelser delta i både utvecklingsarbete och genomförande. Hur samverkan ska ske med andra aktörer, myndigheter och civilsamhället, behöver också ingå i strukturen.

Hur insatserna bör och kan utgöra en del av ordinarie verksamhet

För att arbetet med att motverka hedersrelaterat våld och förtryck ska bli en del av det ordinarie arbetet bedömer arbetsmarknads- och socialnämnden att befintliga samverkanstrukturer bör användas i så stor utsträckning så möjligt. Nämnden bedömer att det finns goda möjligheter att integrera det fortsatta utvecklingsarbetet i de samverkansformer som redan finns mellan stadens förvaltningar. Revideringen av *Plan för kvinnofrid och mot våld i nära relation* kan med fördel genomföras i samarbete mellan flera nämnder. Utvecklingen av det främjande och förebyggande arbetet avseende våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck kan på sikt integreras i arbetet med Community that cares, CTC. Nämnden bedömer emellertid att det finns ett behov av att höja kunskapsnivån i frågor som rör våld i nära relation och hedersrelaterat våld och förtryck för att underlätta samverkan. Vissa uppdrag kan genomföras tillsammans med civilsamhället.

Arbetsmarknads- och socialnämnden menar att den genomförda kartläggningen och inventeringen skapar ett omfattande kunskapsunderlag att utgå ifrån i det fortsatta arbetet. Utvecklingsarbetet avseende insatser för enskilda utsatta och våldsutövare pågår löpande, men behöver utvecklas och förstärkas. Nämnden bedömer också att den systematiska uppföljningen kan stärkas, frågor som rör om förekomsten av hedersrelaterat våld och förtryck bör kunna integreras i andra mätningar och undersökningar som exempelvis ungdomslivsstil. Viss metodutveckling kring föräldrastöd kan påbörjas under försiktiga former, men med förbehållet att enskilda inte utsätts för något som kan bli till mer skada än nytta.

Ordförande

.....
Rose-Marie Carlsson
.....

Direktör

.....
Britt-Marie Pettersson
.....

Arbetsmarknads- och socialnämnden 191030, § 369. Moderaterna och Centerpartiet, särskilt yttrande, bilaga. Miljöpartiet, särskilt yttrande, bilaga. Sverigedemokraterna, särskilt yttrande, bilaga.